

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Ad Quæst. 43. 46. & 47. Decisio CXXXIII. Situatio intra limites quibus
argumentis probetur. A dominio temporali non infertur ad iurisdictionem
spiritualem. Ad præscribendam iurisdictionem quæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Ad Quæst. 43. 46. & 47.

DECISIO CXXXIII.

Situatio intra limites quibus argumentis probetur. A dominio temporali non inferitur ad jurisdictionem spiritualem. Ad præscribendam jurisdictionem quæ requirantur.

Reverend. P. D. Taia,

Toletana jurisdictionis.

Decis. 334.
part. 13.
recent.

Veneris 10. Junii 1661.

SUMMARIUM.

1 Sententia validitas servatis omnibus requisitis controverti non potest.	bandi situationem optimè conducit.
2 Sententia iustitia unde resultat.	9 Solutiones annua ratione erogationis o-
3 Episcopus intra limites sua diocesis ha-	let sacri & chrismatis situationem pro-
bet fundatam intentionem quoad	bant. & n. 10.
jurisdictionem.	11 Exercitium continuatum actuum ju-
4 Situatio intra limites Episcopi præsu-	isdictionalium situationem concludit.
mitur nullo alio concurrente Ordinario.	12 Assertiones Summorum Pontificum
5 Concordia inter partes celebrata situatio-	multum quoque conferunt.
nem probant.	13 Productiones sine compulsorialis &
6 Situatio probatur ex confessione partis.	citacione partis lue pendente extracta
7 Testes remissoriales quando concluden-	non sunt in forma præbanti.
tem probationem facere dicantur.	14 Productiones de jurisdictione etiam
8 Decimarum perceptio ad effectum pro-	Ecclesiastica Episcopo præjudicium in-
	ferre non possunt.

Xxx 2

15 Pro-

15	Producciones asserentes partem decimarum per Episcopum recipi, contra ipsum auctorem retorquentur.	22	Immemorabilis, ut suffragetur, debet esse canonizata per tres conformes.
16	Dominium temporale non infert ad iurisd. spirituales.	23	Immemorabilis per testes nulliter examinatos non probatur.
17	Papa solus diaceses separare potest.	24	Prescriptio quadragenaria cum titulo putativo non admittitur, nisi cum ea titulus expressus concurrat, & numero 26.
18	Immemorabilis ad inducendam praesumptionem Apostolici privilegii sola sufficit.	25	Prescriptio quadragenaria ut subsistat, ex actibus legitime probari debet.
19	Privilegia Rehgioni Hierosolymitana concessa ultra septa eorundem Monasteriorum non extenduntur.	27	Sententia revocata nihil concludit.
20	Exemptio simplex, territorium separatim non efficit.	28	Sententia ad solos ministros restricta, ultra extendi non debet.
21	Episcopus Milevitanus habet iurisdictionem spirituales in ipsa insula.		

In prosecutione litis huic sacro tribunali commissae anno 1610. super omnimoda iurisdictione ordinata in oppido Consegura, Aleazar, & aliis quindecim Prioratus sancti Joannis Hierosolimitani inter Eminentissimum D. Cardinalem de Sandoval Archiepiscopum Toletanum, & Serenissimum Magaum Priorem Castellae, & Legionis post varias disputationes, & undecim resolutiones concernentes compilationem procelluum, eorumque validitatem sub, die 15. Junii 1657. coram R. P. D. meo Bevilaqua, demandatum fuit, ut videretur de bono jure etiam ad effectum mantentionis, quo causa bis latissime discussa utraque parte informante dux emanarunt decisiones favore Eminentissimi Archiepiscopi 9. Maii 1659. & 21. Maii 1660. ex quibus fuit expedita causa prius per decretum concedendo eidem D. Archiepiscopo mandatum de manteniendo in possessione, seu quasi exercendi omnimodam iurisdictionem in omnibus locis terris & oppidis Prioratus *presenti summar. num. 2.* & deinde per cedulam declarando Prioratum huiusmodi, & ejus loca fuisse, & esse in diacesi, & de diacesi Toletana, omnimodamque iurisdictionem ordinariam spirituales Ecclesiasticam, & Archiepiscopalem, quoad utramque legem diacesanam, & iurisdictionalem cum omnibus eorum effectibus privative, quoad D. M. Priorem spectasse, & pertinuisse, ac spectare, & pertinere ad ipsum Archiepiscopum Toletanum, uti verè & proprie ordinarium d. Prioratus, ejusque locorum *datur presenti sum. n. 3.* At commissam mihi causam appellationis simpliciter, quoad sententiam, & cum facultate mantenedendi quem de jure, quoad decretum mantentionis, duo dubia distincta disputanda proposui, Alterum super mantentione, & alterum

alterum super confirmatione sententiæ rotalis, quibus transmissis Agentibus M. Prioris, diuque expectatis, tandem causam proposui 13. Maii præteriti, & ad instantiam eorundem Agentium fuit dilata resolutio ad secundâ Rotam 4. Junii, hodie verò iterum causa propofita, & dictis Agentibus pariter informare reculantibus, novamque petitionibus usque ad kalendas dilationem, Domini responderunt, sententiam Rotalessse confirmandam, quia de validitate dubitari non potest, dum servata fuerunt omnia requisita, *vulg. decis. Caput 9. 260 par. 2. de iustitia verò abundè constat ex fundamentis, rationibus & auctoritatibus in dictis decisionibus latè deductis.*

Etenim præmissis (ut dicitur in prima decis. §. quoniam) quod controversia non est super jurisdictione in monasteria Prioratus, nec in personas intra eorum septa degentes, cum super illis D. Archiepiscopus nullam aliam jurisdictionem prætendat, nisi illam sibi attributam à sacro Concilio Tridentino, uti Sedis Apostolicæ delegato, sed questio cadit super ordinaria jurisdictione in populum utriusque sexus, Ecclesias & Clericos sæculares locorum, de quibus agitur extra septa monasteriorum Prioratus degentes; unde illorum respectu dum concludentissimè constat de situatione dictorum locorum intra fines suæ diocesis, quæ à scribentibus pro Serenissimo M. Priore in disputatione secundæ decisionis potissimè admilla fuit, ut in ea legitur in principio, utique D. Archiepiscopus pro dicta omnimoda jurisdictione fundatam habet intentionem suam, tam in dispositione sacrorum Canonum *cap. conquerente, 16. de offic. ordi. C. cum Episcopus. 7. eodem. tit. in 6. C. cum persona, in fin. de privil. pariter in 6. C. omnes Basilica 16. q. 7. quàm in decretis sacri Concilii Trid. sess. 6. cap. 5. sess. 7. cap. 8. sess. 14. cap. 2. 3. & 8. sess. 21. cap. 8. de reform.*

Concludentissimè siquidem, ex quibus probatur prædicta situatio ultra generalem præsumptionem quæ viget pro Episcopo, quando nullus alius concurrat Episcopus qui prætendat eadem loca existere in sua diocesi, ut ponderavit *Rota coram Buvatto decis. 578. num. 1. in recent. dec. 130. num. 4. par. 8. juxta doctrin. Felin. in cap. grave num. 2. vers. imo videtur de offic. ordi.* & primo ex quatuor concordiiis inter Archiepiscopos, & magnos Priores, pro tempore celebratis duobus scilicet annis 1510. & 1516. *sum. impresso alias dato coram R. P. D. meo Bevilacqua, num. 1. 2. & 3. in quarum omnibus illa omnia jura integrè reservantur Archiepiscopo, quæ propriè pertinent, & præsertim ordinariam, & diocelanam jurisdictionem, ut bene probat prima decis. §. 1. cum seq. atque in duabus recentioribus magnus Prior expressè falsus fuit loca, de quibus, agitur esse in diocesi & de diocesi Archiepiscopatus Toletani, indubium enim est, confessione patris probati situationem, ut præter auctoritates in d. prima decis. allegatas sub §. rursus clarè optimè *Rota coram Pen. dec. 1052. ante num. 1. vers. 2. ex confessione coram Buvatto. d. decis. 578. num. 4. & in recent. d. decis. 130. n. 7. par. 8.**

Secundo ex duobus testibus remissorialibus pro M. Priore examinatis, qui ingenue & concorditer falsi fuerunt, quod loca controversa faciunt terminum clausum

& sunt de Archiepiscopatu Toletano eodem *summ. num.* 10. cumque non solum dicti testes inducti, & examinati fuerint, sed etiam ejus agentes illorum depositiones in iudicio pro eo exhibuerint, illisque usi fuerint, faciunt propterea contra eum concludunt ulterius *Adden. ad Gregor. decif. 215. sub num. 9. versic. si tamen.*

8 Tertio ex perceptione decimarum ex dictis locis actualiter facta, & usque nunc continuata, tamper Archiepiscopos pro tempore pro ipsorum portione Pontificali, quam per Ecclesiam Cathedrali pro sua fabrica, quam etiam per Archidiaconum Toletanum cum Capitulo ejusdem Ecclesie pro prebendis *d. summ. num. 21.* quam quidem decimarum perceptionem ex textu in *C. de his, & in C. decernimus 10. par. 1.* optime ad effectum probandi situationem ponderavit Rota in *Mariscen. jurisdictionis 18. Februarii 1647. coram bon. mem. Bichio §. probat inquam versic. item Episcopus & in 1. decif. huius cause §. 1. in fine.*

9 Quarto ex solutione certæ quantitatis pecuniarum, tritici ac hordei in locis, de quibus agitur, annuatim facta Archiepiscopo de la Guardia Toletanæ diæcesis à quolibet fonte baptismali Ecclesiarum prioratus, ratione olei sancti & christianis, *d. Summar. num. 11.* Christa enim, & oleum sanctum non nisi à proprio diæcesano datur *C. presby. 123. de consecrat. dist. 4. Ca. deriv. conf. 4. de privul. Rota in puncto in Salisburgen. jurisdictionis prima Julii 1643. coram Reverendissimo Archiepiscopo Tarraconen. in recent. 220. num. 2. par. 9.*

Quinto demum ex continuato exercitio actuum utriusque legis diæcesanæ & jurisdictionis, & utriusque speciei jurisdictionis voluntariæ & contentiosæ, quod probatur ex 374. processibus & iuribus in actis legitime exhibitis *d. Summar. numer. 22. cum seqq. & firmat 1. decifio §. hunc esse verum.* quæ ascendunt ad folia 24. mill. validè fuisse compulsata firmat *decifio 245. coram Eminentissimo Otsobono.* bene enim & concludenter situationem justificat continuatum exercitium actuum jurisdictionalium & Episcopaliū, *cap. 1. de relig. domib. ubi Abb. numer. 3. & consil. 63. num. 13. in fine versic. tum quia castrum lib. 2. Pen. decif. 1072. numer. 3. Rota coram Burrata decif. 578. numer. 12. ibique addent. numer. 15. apud Tamburin. de jure. Abb. decif. 47. num. 4. & apud Possib. de manuent. decif. 310. num. 3.*

Et hæc omnia clarissime comprobant Breve sanctæ memoriæ Clementis VIII. de voto sanctæ Congregationis Concilii emanatum, in quo declaratur Archiepiscopum Toletanum esse verum diæcesanum locorum, de quibus agitur, & Vasallos Prioris promotos ad sacros Ordines sine ejus dimissorijs esse irregulares, atque Episcopos, qui ibidem de mandato Prioris illos ordinarunt, & Pontificalia exercuerunt, incidisse in censuras. *d. Summar. num. 20. & firmatur in d. decif. §. tum etiam.* valde enim confecerunt ad probandam situationem intra terminos certæ diæcesis Summorum Pontificum assertiones, ut dixit Rota *dec. 405. num. 1. par. 1. & dec. 220. num. 4. par. 9. recent.*

Non

Non obstant 28. folia nuper in actis pro parte D. Magni Prioris adducta, tum
 quia non sunt in forma probanti tanquam extracta lite pendente sine compulsoriali-
 bus, & sine citatione partis. *Put. decis. 152. num. 1. lib. 3. in correct. Coccin. decis. 289.
 numer. 6. Buratt. decis. 338. numer. 2.* tum quia continent proprium particu-
 lare inventarium bonorum & locorum in temporalibus spectantium ad Priora-
 tum, ponendo fines cujuslibet prædii, vineæ seu terrarum ad contradistinctionem
 unius ab altera confectum anno 1578. & sic lite pendente super jurisdictione de qua
 agitur, quod etsi contineret positionem terminorum & confinium cum Toletana
 diœcesi, atque etsi in eo asseratur Priores habere Ecclesiasticam jurisdictionem, illi tamen
 seu ejus Archiepiscopo nullū præjudicium inferre possit juxta glot. expressam
*in Clem. porro. verb. diœcesim de elect. Hieron. de Monte de sinib. cap. 75. num. 9. & quest. 76.
 numer. 7. & 8.* tum demum, quia potius retorquentur, cum etiam in ipsis asseritur
 tertiam partem decimarum percipi per dignitatem Archiepiscopalem Toletanam,
 quæ quidem perceptio portionis Pontificalis probat situationem in propria diœcesi,
 ut firmatum est supra §. 3. ex perceptione.

Posita autem hujusmodi situatione M. Prior Dominus temporalis locorum de
 quibus agitur, jurisdictionem spirituales prætere non potest, nisi vel exhibeat
 privilegium Apostolicum, cum solus Papa possit separare & concedere diœcesim.
*Abb. in C. cum contingat. num. 18. de foro comp. Gratian. discept. 212. num. 17. Rota decis.
 324. n. 2. p. 1. rec. apud Tamb. ubi supra dec. 50. n. 10. & dec. 55. num. 2. Buratt. dec. 912. nu.
 1. & in 1. decis. §. non obstat. vel plene justific. in memorabilem, quæ sola ad hunc ef-
 fectum potest inducere præsumptionem privilegii Apostolici. ad text. in C. si Papa de
 priv. in 6. Gemin. in C. cum Episcopus. num. 4. de off. ordin. eod. lib. 6. Marefcoti. var. re-
 sol. lib. 1. cap. 11. num. 9. Loiter. de re benef. lib. 1. quest. 24. num. 271. Mant. dec. 296. nu. 1.
 cum similibus.*

Privilegium enim huic Prioratui à Sede Apost. particulariter concessum D. M. Prio-
 ri non habetur neque allegatur, illa autem S. Religioni Hierosolymitanæ concessa non
 continent nisi nudam & simplicem exemptionem Ecclesiarum & bonorum, mona-
 steriorum, fratrum servientium, aliarumque personarum intra septa eorumdē mona-
 steriorum actualiter degentium, ex qua non potest prætendi territorium separatum
 cum translatione jurisdictionis quali Episcopalis in præjudicium ordinariorū. *Felin. c.
 grave n. 2. de off. ordin. Rota dec. 207. num. 2. p. 2. divers. & in recent. decis. 324. nu. 1. & 3.
 p. 1. & d. decis. 220. n. 23. p. 9. idque optimè agnovit Eminentissimi M. Magistri pro
 tempore, in quibus relidet caput hujus S. Religionis, cui prædicta privilegia prin-
 cipaliter concessa fuerunt, dum nunquam contenderunt habere territorium separa-
 tum cum jurisdictione quasi Episcopali, sed semper receperunt in propria Insula
 proprium Episcopum Milevitanum ad tradita per Federic. de Senis conf. 151. num. 1. &
 num. 3. cum aliis in 1. decis. §. Tum evidendum.*

- Immemorabilis verò, quæ ulterius ad hunc effectum debet esse canonizata per tres conformes in contradictorio iudicio, ut ex mente sacre Congregationis respondit *Rota in rec. decis. 248. num. 1. par. 2. & dec. 600. num. 15. p. 4. tom. 3.* nec probata est, nec probari potest, cum testes partim sint nulliter examinati in Concilio Regio, & partim non habeant legitimam ætatem ante motam litem anno 1503. & 1527. nec deponant cum omnibus requisitis. *gloss. in cap. 1. verb. memoria. de prescript. in 6. in late in 1. decis. §. sublati itaque*, ubi & in alia subsequenti latissime respondetur omnibus contrariis.
- 24 Allegatio autem quadragenariæ cum titulo putativo jam plenissime sublata est in 2. decis. §. *sed fundamenta*, tum quia talis præscriptio non admittitur, nisi cum ea concurrat titulus expressus; tum quia non probatur legitimè, cum deducatur ex actibus, qui exceptis visitationibus anni 1491. & 1500. factis de ipsis monasteriis jure monastico, non autem diocesano, omnes facti fuerunt post captas lites anno 1503. & 1527. tum demum, quia non possunt præstare titulum putativum sive privilegia, si ve assertæ sententiæ de annis 1528. & 1544. privilegia enim dum non continent titulum expressum, nec potest eis educi putativus propter malam fidem ex illorum letura resultantem. *Gemin. conf. 96. n. 4. & decis. 2. §. privilegia sicut.*
- 27 Ex sententiis verò prima habet expressam relationem ad privilegia Religionis, & insuper anno sequenti revocata fuit ut in *summ. addit. D. Archiepiscopi coram R. P. D. Bevilacqua num. 1.* Secunda verò in verbis expressè restricta est ad solos ministros & 28 inservientes monasterio, ut bene ponderat eadem 2. decisio §. *prima verò*, & §. *secunda autem.*

Et ita unica tantum &c.

DE